2e Jaargang No. 14

16 Juli 1945

Werkend Nederland

Orgaan van de Eenheidsvakcentrale

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Keizersgracht 264
Amsterdam-C.

Losse nummers 1(cent
Leden ontvangen it blad gratis

Redactie en administratie:
Hemonylaan 27, Amsterdam-Z.

EENHEID?

Eenheid met een vraagteken?
Eigenlijk toch een rar kop voor een artikel in het orgaan an de EENHEIDSVAKBEWEGIN.
Eenheid met een uitroeteken, met twee, drie, vier, legio uitroeptekens ware misschien juister.
EENHEID!
Och vrienden, als het 'i de tekens zat, zou het gemakkelijk zijnom uitdrukking te geven aan onze gevoens en onze gedachten.
En het is juist zo moeijk om zó te spreken, zó te schrijven, at anderen ons precies begrijpen. 't Zit 'n niet — zeker niet in de eerste plaats— in de leestekens. De taal is een zwk, onvoldoende en moeilijk te hanteren hlpmiddel. Het middel is onvoldoende e toch moeten wij het er in de meeste gevallen mee doen, omdat wij nu eenmal over weinig betere middelen bescikken. Maar steeds moeten we ons bwust zijn, dat het woord -het geschrevn en gesproken woord maar een eer gebrekkig verstandhoudingsmiddel s. Het woord, dat onze lippen of ons pen verlaat, krijgt een eigen klank n kleur, zodra wij het de ruimte ingzonden hebben en de weerklank die he vindt is voor een belangrijk deel afhnkelijk van de klankbodem. Wij zeggn Eenheid! En wij denken daarbij :„Dat is toch zo klaar als een klontje, dat snapt een kind". Maar er zijn aneren, die horen het woord, maar het klinkt hun in de oren niet eensgezindheid. Zij vernemen onze leuze om Eenheid maar beantwoorden deze met een schouderophalen en beweren „Die lui vegissen zich; zij roepen om eenheid, mar ondertussen vergroten zij de verdeeldheid, door een nieuwe vakcentrale te stichten." Het is niet eens nodig om bij de slechte verstaanders boos opzet te veronderstellen. Maar hun beweringen bantwoorden wij met eenzelfde schouderohalen, omdat die lieden maar niet snapn, dat wij een werkelijke EENHEIDSV.KBEWEGING willen zijn en ook zullen zijn.
Wij schrijven Eenheid a ons vaandel, maar ook zij die ons nietvolgen, die ons trachten te kleineren e te verguizen, die ons „onverantwoordeijke elementen en zwetsers" noemen, ge'en manifesten uit waarop het woord Eenheid met de vetste en grootste typen die in de letterkasten te vinden zijn gedrukt is. En ons woord gaat lan's hen heen en hun woord raakt ons nt.
Hetzelfde woord: Eenhed.

Woordenspel

Is het u al eens opgevallen, dat het in deze dagen met het woord Eenheid precies zo gaat als voor Mei 1940 met het woord Vrijheid?
Alle, ja alle partijen en bewegingen schreven de Vrijheid in hun vaandel.
De confessionele partijen streden voor Vrijheid.
De anti-revolutionairen hadden een Vrije Universiteit.
De Rooms-Katholieken eisten processievrijheid en meerdere vrijheden.
De liberalen hadden een speciale Vrijheidsbond.
De sociaaldemocraten hadden het woord Vrijheid als broedergroe gekozen en sloegen daarbij met hun vuist een gat in de lucht.
De communisten streden voor een vrij en welvarend Nederland en bedoelden daarmee, dat zij Nederland precies zo vrij en welvarend wilden maken als de Sowjet-Unie was, terwijl anderen weer schreeuwden van die zegeningen der Sowjet-vrijheid niet te willen weten.
Daarnaast hadden we nog Vrij-denkers Vrij-katholieken, Vrij-dit en Vrij-dat.
Als een woord nu toch maar één onmiskenbare beteekenis had, dat zouden al die vrijheidslievenden het toch spoedig eens moeten zijn geweest.
Mank zelfs de nationaal-socialisten wisten het woord Vrijheid wel ergens in een programma of een leuze onder te brengen, als het in hun kraam te pas kwam, zij het dan ook slechtts in hun woordenkraam.
Niet minder algemeen is op dit ogenblik de kreet om Eenheid.
Wij zullen den lezer nu maar niet vermoeien met de opsomming van de bewegingen, die nu het woord Eenheid hanteren. Het zou een lang lijstje worden, omdat bijna geen enkele beweging er van zou kunnen worden uitgesloten.
Het gaat er dus maar om óf wij en zo ja, welke inhoud wij aan dit woord vermogen te geven.

Alleen de Daad!

En de inhoud aan een w o o r d kan gegeven worden door de DAAD!
Indien wij m e t t e r d a a d Eenheid brengen in de Vakbeweging waar dit mogelijk is, dan bestaat de minste kans, dat de EENHEIDSVAKBEWEGING misverstaan wordt.
Het zit 'm niet in de grootte en de vetheid van de lettertypen waarmee wij onze pamfletten tooien, het moet hem zitten in het vertrouwen dat onze werkers voor onze beweging in de bedrijven, op de fabrieken, in de havens, op de bouwwerken, op de kanoren, kortom overal waar gewerkt wordt, weten te wekken. En het vertrouwen en het respect dat gij voor onze beweging, onze EENHEIDSVAKBEWEGING weet te wekken, is evenredig aan het vertrouwen en het respect dat gij voor uw persoon onder uw kambraden weet af te dwingen.
Een goede zaak, die door een beroerling of een slechte kameraad wordt voorgestaan, is er als zaak niet minder om, maar zij wint geen aanhangers. De man die in de bedrijven onder zijn kameraden voor de eenheid opkomt, moet zelf een samenbindende kracht zijn, dus geen betweter of twistzoeker.
In hem moet de Eenheidsvakbeweging gesymboliseerd zijn. Het is heus niet nodig, dat hij voor ieder gat een spijker heeft, hij hoeft niet voor iedere moeilijkheid een oplossing te weten, hij hoeft helemaal niet de wijsheid in pacht te hebben, integendeel, hij moet zich bewust zijn, dat er veel dingen zijn — ook in zijn bedrijf — die hij n i e t weet en waarbij hij de raad en de voorlichting van andere kameraden, ook van andersdenkenden, j u i s t van andersdenkenden nodig heeft, maar hij moet de man zijn, die na alzijdig beraad, weet te bewerkstellingen, dat men komt tot een eensgezinde daad!
Dat is de EENHEID, die de EENHEIDSVAKBEWEGING voorstaat. De EENHEID van de DAAD der werkers. Het woord EENHEID klinkt overal, de DAAD zullen w ij moeten brengen.

A. W.

De staking
in de Rotterdamse haven

Vertrouwen in de overwinning ongeschokt

Donderdag 28 Juni brak in de grote Rotterdamse haven de staking uit!
Vrijdag daaropvolgend was de staking algemeen.
Niet het feit, dat er door onverantwoordelijke N.B.S.'ers op een boot met havenarbeiders geschoten werd, was de oorzaak van het conflict. Dit feit was de druppel die de emmer deed overlopen. Reeds acht weken echter werd er onderhandeld met de ondernemers over zeer gerechtvaardigde eisen van de arbeiders!
Vanaf de bevrijding werden de arbeiders door de ondernemers aan het lijntje gehouden. De ondernemers zijn de directschuldigen in dit conflict geweest! Dat de arbeiders hun goede wil hebben getoond zullen wij in dit verslag van de staking aantonen!

Plichtsgevoel bij de arbeiders

Toen na de bevrijding de schepen weer de haven binnenliepen, meldden zich de havenarbeiders om deze schepen te lossen.... en ze deden dit met groot élan. Want hoe was de situatie? Veel arbeiders waren in de bezettingsjaren zo lichamelijk verzwakt, dat het hen niet mogelijk was een volle dag te werken en dikwijls na enige uren ingespannen arbeid, eerst moesten rusten alvorens te kunnen verder gaan. Deze arbeiders hadden zeker de eis, toen al, kunnen stellen 4 uur, hoogstens 6 uur te werken.
DOCH ZE HADDEN ZO'N PLICHTSGEVOEL TEGENOVER ONS UITGEHONGERDE VOLK, DAT ZE DAAR GEEN GEBRUIK VAN MAAKTEN.
Zij moesten werken volgens een contract dat in 1937 was opgemaakt!
Van 's ochtends 6 tot 's avonds 8 uur in touw. En vaders van gezinnen gingen soms met 30 gulden in de week naar huis!
Was er bij de ondernemers sinds 1939 niets veranderd, lieten zij de arbeiders werken op oude voorwaarden, de h a v e n p r o l e t e n begonnen er anders over te denken. Zij wilden niet meer terug naar de slaventoestand van voor den oorlog! Dit maakten zij de ondernemers dan ook bekend..., maar vonden geen gehoor! Men meende in deze kringen nog steeds, dat men met de arbeiders kon doen wat men wilde. Herhaalde malen werd door de arbeiders een poging gedaan om hierin door o v e r l e g verandering te brengen, doch alles was tevergeefs. Er was g e e n organisatie, welke voor hen kon optreden, want de oude vakbonden hadden het vertrouwen bij hen verloren en de E.V.C. was bij hen nog maar weinig bekend! Dus, s p o n t a a n brak deze staking uit! Na a c h t weken hard werken zonder behoorlijk loon en zonder behoorlijke arbeidsvoorwaarden. Kleding en schoeisel werden niet verstrekt. Het geduld was ten einde. De ondernemers hadden het op de spits gedreven, alleen om te peilen hoever men met de arbeiders kon gaan en om hen weer terug te duwen naar de oude toestand.

De 13 eisen

Op de stakingsvergadering van 29 Juli werden de volgende 13 eisen gesteld:

1. Vaste wachtgeldregeling voor alle arbeiders bij de H.A.R. (Havenarbeidersreserve) geregistreerd op een bedrag van 28.50 gulden per week plus 25 % toeslag.
2. Loonsverhoging van 25 % per week, met terugwerkende kracht, tot de datum waarop deze loonsverhoging voor de Amsterdamse havenarbeiders werd ingevoerd.
3. Invoering van de 40-urige werkweek.
4. Uitreiking van draagbaar schoeisel en werkkleding.
5. 14 dagen vacantie per jaar met 100 % toeslag voor alle bij de H.A.R. geregistreerde arbeiders.
6. Handhaving van het ploegensysteem op 16 man per ploeg, plus goed geschoold dekpersoneel, met reserve voor eventuele uitvallers.
7. Aanname van personeel volgens nummersysteem, geen gesplitste werkdagen meer en geen aanname voor 1 taak of 1 zonodig.
8. Het scheppen van een behoorlijke eetgelegenheid door het instellen van cantines of schaftlokalen.
9. Zuivering van de H.A.R. van collaborateurs.
10. Bewaking van havencomplexen door de N.B.S. alleen tegen ongeregeldheden van buitenaf. Geen gewapende N.B.S.'ers meer in loodsen of op schepen.
11. Verplichte organisatie voor alle arbeiders.
12. Erkenning van door de arbeiders gekozen contactcommissies, die de belangen van de arbeiders behartigen en de naleving der C.A.O. (Collectieve Arbeidsovereenkomsten) controleren. Deze commissies moeten i n werktijd gelegenheid krijgen hun taak te verrichten. Tevens moeten deze commissies mede beslissen in ontslagkwesties.
13. Zolang door de Staat hierin niet wordt voorzien, een behoorlijke pensioenregeling.

Aan het bestuur van de E.V.C. en vier op de vergadering gekozen vertrouwensmannen werd opgedragen de leiding op zich te nemen. Er werd gepoogd met de Scheepvaartvereniging Zuid in contact te komen om over bovengenoemde punten een bespreking te houden, doch alles faalde op de onwil dezer ondernemers.
De strijdwil werd met de dag heftiger. Een bazenbond van ongeveer 300 man, leden van de C. B. T. (Centrale Bond van Transportarbeiders) sloot zich als één man aan bij de E. V. C. Dit was voor de staking van groot belang. Handarbeiders, bazen en ook het technisch personeel gesloten en eensgezind in staking.
Van buitenaf kon deze strijd niet meer gebroken worden.
De ondernemers en ook burgemeester Oud lieten geen middel onbeproefd om dit toch gedaan te krijgen. Met luidsprekers en aanplakbiljetten werd gepoogd onderkruipers (zij noemden dit vrijwilligers) voor het lossen der schepen te krijgen. Al deze pogingen mislukten echter!
Inmiddels was men door deze eensgezinde houding der stakers al zover gekomen, dat het bestuur van de Scheepvaartvereniging Zuid nu wel met de stakingsleiding en het bestuur van de E. V. C. wilde onderhandelen, onder voorwaarde dat eerst aan het werk werd gegaan.

Het critieke moment

Het critieke moment was aangebroken. Critiek, omdat nu de stakingsleiding en de E. V. C. moesten aantonen en bewijzen dat er niet gestaakt werd om te staken. Door de verkeerde voorlichting in een groot deel van de pers, was er onder de bevolking van Rotterdam enige verwarring ontstaan. Vooral Trouw, maar ook Parool waren daaraan schuldig. De E. V. C. werd belasterd en de schuld van de staking in de schoenen geschoven.
Mede door het feit dat de minister-president toezegging had gedaan om te onderhandelen, en daarbij de E. V. C. te erkennen en om het vertrouwen van de Rotterdamse bevolknig niet te verliezen, werd na uitvoerige en gedegen besprekingen van de stakingsleiding en de E. V. C. besloten de stakers te adviseren de strijd tijdelijk op te schorten op de volgende voorwaarden:

Vervolg pag. 2

De Eenheidsvakcentrale

en de regeringsverklaring

Offers willen de arbeiders brengen, maar niet tot elke prijs

Woensdag 27 Juni heeft prof. ir. W. Schermerhorn, minister-president, een belangrijke radiorede gehouden voor het Nederlandse volk. Wij zullen deze rede niet op de voet volgen, maar dat gedeelte, dat meer in het bijzonder de arbeid raakt, wat nader onder de loupe nemen. De minister-president zei daaromtrent onder meer het volgende:

Noodplan en Herstelplan

Voor de eerste phase van het regeringsoptreden is nodig een noodplan 1945. Daarnaast moet direct een begin worden gemaakt met het opstellen van een herstelplan 1946—1948, dat drie jaar zal moeten bevatten. Wij zijn ons bewust, dat de vaststelling, ook zelfs van een noodplan, tijd vordert, die niet ongebruikt mag blijven, zodat ook tegelijkertijd en reeds onmiddellijk op allerlei gebieden zal moeten worden aangepakt.

Bedrijfsorganisatie

De regering zal een regeling ontwerpen voor de org. van het bedrijfsleven in grote samenvatende eenheden, waarin overheid, ondernemers en arbeiders hun plaats krijgen, welke organen onder goedkeuring van hoger gezag, algemeen bindende regelingen zowel op sociaal als op economisch terrein voor de bedrijfstakken kunnen vaststellen.

Het agrarisch fundament

Het herstel van de geteisterde gebieden zal met de meeste kracht worden aangevat. Ingrijpende maatregelen zullen nodig blijken, om deze gebieden tot nieuw, goed ontgonnen en verkaveld cultuurland te maken, waarbij aan de verzorging van het landschap de aandacht zal worden geschonken welke het verdient.
De regering rekent hierbij op de medewerking van alle boeren, tuinders en landarbeiders, die door hechte organisatie ieder hun aandeel in de uitvoering van de nodige maatregelen op zich dienen te nemen.
Zij zal voorts alles in het werk stellen om te bereiken, dat de bewerkers van de bodem duurzaam die beloning ontvangen, welke hun toekomt.

Rechtsorde van de Arbeid

Betreffende het departement van sociale zaken valt op te merken, dat het belang van heel ons volk dringend een vergroting van de arbeidsgelegenheid en het scheppen van verhoudingen eist, waaronder met volle toewijding wordt gewerkt en arbeidsconflicten worden vermeden. De werkers van hoog tot laag zullen, zowel in openbare bedrijven als in particuliere ondernemingen, bij het bedrijf moeten worden betrokken op een wijze, die hen doet gevoelen dat met hun rechten, belangen en gevoelens rekening wordt gehouden, maar dat zij dan ook mede verantwoordelijk zijn en dat een goede vervulling van hun taak een maatschappelijke plicht is. In de leiding van de bedrijfsorganen zullen arbeidersvertegenwoordigers zitting moeten krijgen, terwijl in ondernemingen van enige omvang ondernemingsraden voor georganiseerd overleg tussen de ondernemers en vertegenwoordigers van het personeel dienen te worden gevormd. Bij de regelingen op het gebied van de arbeid zal nauw contact worden gehouden met de samenwerkende werkgevers en arbeidersorganisaties. Arbeidsvoorwaarden dienen te worden geregeld in overleg tussen deze organisaties, onder toezicht voor zover nodig met bashanding van wege de overheid.

Minimum levensstandaard

Een minimum-levensstandaard zal zijn te waarborgen, waarbij in zonderheid rekening is gehouden met de prijzen der gedistribueerde goederen. Men zal er zich echter bewust van moeten zijn, dat opvoering der productie voorwaarde is voor stijging van de levensstandaard. Aangestuurd zal worden op een betere verhouding tussen de beloning van verschillende categorieën dan vroeger. Zolang de ontwrichting van het bedrijfsleven en het tekort aan grondstoffen het niet mogelijk maken allen arbeid te waarborgen, zullen de gevolgen daarvan voor de arbeiders moeten worden opgevangen door wachtgeldregelingen en werkloosheidsuitkeringen van een ander karakter dan de vroegere steun.
Dit zijn de belangrijkste punten waar het voor de arbeidende klasse direct om gaat. Hier worden de problemen aangesneden waar wij direct mee zitten en die om oplossing schreeuwen en waar thans reeds moeilijkheden zijn uit voortgevloeid.
Wij mogen niet ontkennen dat verschillende zaken aan de orde worden gesteld, die, als zij zouden zijn uitgevoerd zoals wij ze verstaan, een belangrijke vooruitgang voor de arbeidersklasse zouden betekenen.

Geen zeepbellen

Inderdaad zijn in het verleden door andere minister-presidenten per regeringsverklaring ook wel beloften gedaan, welke door de arbeiders nimmer gehonoreerd konden worden en het is gebleken, dat de regering, die te Londen zat, ons per radio beloften heeft gedaan die zeepbellen bleken te zijn. Daarvan kunnen vooral de mijnwerkers, die nu ruim acht maanden bevrijd zijn, meespreken. Wij kunnen het dan ook begrijpen, dat de arbeiders sceptisch tegenover onze regeringsverklaring staan. En toch dienen wij bij de wederopbouw van ons land deze zaak met meer vertrouwen tegemoet te treden. Nederland moet weer opgebouwd worden, mooier en schoner dan voorheen, maar ook beter voor hen, die er in leven en werken, die door hun arbeidskracht, inspanning en prestatie het weer uit de poel van ellende, armoede en verwoesting omhoog zullen brengen, maar niet voor de parasieten en uitbuiters.
In dit licht bezien willen we de rede van den minister-president wat nader bekijken.
Het is uitstekend dat er een plan tot herstel gemaakt wordt, maar om te beginnen moet aangepakt worden. Dit aanpakken kan echter niet, dat is nu reeds gebleken, op de voorwaarden die de ondernemers stellen, maar daarbij moet hand aan hand gaan een bestaansmogelijkheid, daar de arbeiders nu wel ondervonden hebben, dat verhoudingsgewijs van hen steeds de grootste offers geëist worden en zoals gezegd, zij wel willen werken aan de opbouw van het land ten voordele van onze volksgemeenschap, maar niet om de ondernemers hoge winsten in hun zak te spelen.
Verder zal er een regeling ontworpen worden waarin overheid, ondernemers en arbeiders hun plaats krijgen. Ook dat soort commissies hebben wij meer gezien en dan werden daarin geplaatst door de regering benoemde arbeidersvertegenwoordigers. Wij stellen er echter prijs op dat deze vertegenwoordigers van de arbeiders door de arbeiders zelf worden gekozen, d.w.z., dat daarin niet de vooroorlogsche bestuurders in benoemd worden, maar die, welke nu het vertrouwen der arbeiders genieten.
De verhoudingen waaronder de landarbeiders, de kleine boeren en tuinders voor de oorlog leefden, waren een schandaal; dat tegelijk met het herstel van de geteisterde gebieden rekening gehouden zal worden met behoorlijke beloning van deze groep kunnen we toejuichen. Taak is daarbij, dat de landarbeiders georganiseerd hun vertegenwoordigers daarvoor aanwijzen.
In zijn „Rechtsorde van de arbeid" zegt deze minister dingen, die ons uit het hart zijn gegrepen, als „vergroting van arbeidsgelegenheid, onder verhoudingen waaronder met toewijding kan worden gewerkt". Maar dan moeten echter eerst de moffenvrienden de laan uit, want de arbeiders kunnen niet werken onder leiding van hen, die hen voor kort nog bedreigden met uitzending naar Duitsland en die, terwijl zij saboteerden in het belang van het land, alles in het werk stelden om de productie voor de vijand zo hoog mogelijk op te voeren.

Vooroorlogse deputaties

„Een minimum levensstandaard zal zijn te waarborgen". Dit is het kardinale punt waar alles om draait. Daarvoor heeft de arbeidersklasse steeds gestreden en daarvoor zal zij blijven strijden. Was het geen schandaal dat diegenen die het zwaarste en dikwijls het gevaarlijkste werk in het belang van de gemeenschap deden, het slechtst betaald werden en daardoor in krotten leefden, nimmer behoorlijke ontspanning genoten en in plaats van kleding vodden aan het lijf hadden? Wij herinneren ons van voor de oorlog, deputaties van vrouwen van textielarbeiders naar Ruijs de Beerenbrouck, die ondanks het feit, dat meerdere personen uit hun gezin de textielgoederen maakten, bijna geen kleren aan het lijf en geen verschoning in de kast hadden, deputaties naar Colijn van werklozen, die wel geen hongeroedeem hadden, maar wie het gebrek van hun gezichten was te lezen. Ondanks enige goede arbeiderswoningblokken in enkele steden, bewoonden verscheidenen toch krotten omdat ze de goede woningen niet konden betalen en voornamelijk op het platteland kwamen schandalige woningtoestanden voor. Wij staan dan ook op het standpunt, dat de bouwers, de delvers, de zaaiers en de zwoegers minstens een menswaardig bestaan gewaarborgd moet worden, omdat zij het zijn, die het land weer zullen moeten opbouwen, omdat zij het zijn waarvan alle krachtsinspanning vereist zal worden en omdat zij het ook zullen zijn, die inderdaad al hun krachten voor ons volk en ons land zullen inspannen.

Nationalisatie van bedrijven

Zei niet de voorzitter van de Mijnwerkersorganisatie van de E.V.B. „dat als het in het belang van het Nederlandse volk is om 60 uur te werken, dan doen we het ook." Maar dan dient het deze werkers ook mogelijk gemaakt te worden door goede arbeidsvoorwaarden en dan moeten ook inderdaad alle arbeidskrachten ingeschakeld worden en niet de winst van hun arbeid in de zakken van de groten der aarde terecht komen. Voor zover de ondernemers daarbij in de weg staan, dienen hun bedrijven, wier voortbestaan voor het Nederlandse volk nodig is, genationaliseerd te worden. Als de minister inderdaad van plan is dit program op de kortst mogelijke tijd ten uitvoer te brengen, kan hij op de steun van de arbeiders rekenen en zeker ook op de steun van de E.V.B., de organisatie, in de illegaliteit geboren, en die zich thans in een groeiend vertrouwen van de arbeiders mag verheugen.
Aan het slot van zijn rede voor de verwezenlijking van zijn plannen zei de min.-pres.: „Rekent u daarbij op ons, wij rekenen op u", welnu wij draaien dit om en hopen in ons vertrouwen niet teleurgesteld te worden.
Wij hopen in het eerstvolgend nummer nog nader op de in dit artikel gestelde vraagstukken in te gaan.

H. J. B.

Denkt aan de

grote vergadering

van het

Overheidspersoneel

Op Woensdagavond 18 Juli in het

Concertgebouw

Aan alle secretarissen van de afdelingen

Alle secretarissen van de Bedrijfsgroepen worden dringend verzocht ten spoedigste de namen, adressen en functies van de bestuurders aan het secretariat van de Landelijke Leiding, Hemonylaan 27, Amsterdam, toe te sturen.

De redactie verzekt aan alle afdelingen copy testuren naar het adres Hemonylaa 27. Op de env. vermelden REDACTIE „WERKEND NEDERLAND". Deze copy kan alles omatten: afdelingsnieuws, bedrijfnieuws, acties, stakingen, vergaderingen, enz. Zend dus copy aan de lopende band. Zodat we het belangrijkste in onze kranl, die zeer spoedig wekelijks zal verschijnen, kunnen plaatsen. Schrijf duidelijk en zo beknopt mogelij. Over niet-geplaatste copy zal zo nodig geoorrespondeerd worden. Wacht dus niet langer, maa zodra er iets is, stuurt het op, st is in het belang van de krat en dus van de Eenheidsvakcentrale.

VORMT VERDER REDACTIECOMMSSIES!

De toestand bij de G.A.R. afd. Bewaking

Bij deze dienst heersten tijdens de bezetting wantoestanden. Nu bijna twee maanden na de bvrijding is hier nog niets veranderd. De arbeiders van deze dienst, volwaardige krachten, verdienen nog steeds een loon van 45 cts. per uur, ongeacht of het u dag- of nachtwerk is dat zij moeten errichten, of het Zondag is of een werdag. Wij zagen loonbriefjes met 60 uur werk, loon 26.88 gulden. Er is eenwerkverdeling die bij de arbeiders zeer unpopulair is en terecht! Iedere dagom 2 uur moeten zij zich melden aan bt kantoor in de Spinozastraat. Daar worden door de portier briefjes uitgereikt aan bepaalde arbeiders, waarop hu opdracht vermeld wordt. Een gedeelt der arbeiders krijgt echter geen werk n komt een de volgende dagen aan e beurt. Voor de tijd, nodig om van hui naar het kantoor te gaan en terug, vor het wachten aan het kantoor (som 1 of 1½ uur) wordt geen cent betaald. Het is geen uitzondering als een arbeder per week 12 uur werkt en 12 uur lwijt is met melden...

De arbeiders moeen dag en nacht ter beschikking staan. Op hun post hebben zij geen enkele verlichting. Ook zaklantarens, zo dringend nodig om 's nachts van huis naar he werk te gaan, ontbreken. Het is begrijpelijk dat ieder die beter werk kan krijgen dit met grage handen aanpakt. Maar... de G.A.R.-mensen zijn aangenomen via het Gewestelijk Arbedisbureau, die ook de ontslagvergunningen uitreikt. En die worden alleen gegeven, wanneer de ondernemer met het ontslagnemen van zijn personeel accoordgaat.

De G.A.R. gaat daar nooit mee accoord. Het is heel logisch, dat de arbeiders voor het een en ander een billijke regeling verlangen. En de voornaamste eis die zij stellen is: een garantieloon van 35 gulden per week. Een eis die volkomen gerechtvaardigd is!

H. H.

Na een korte ongesteldheid is plotseling overleden ons lid

C. v. d. HOEK,

Wijdenesstraat 57,
Tuindorp Nieuwendam.

Hij was een der pioniers voor de eenheidsgedachte in de vakbeweging. Een trouwe toegewijde vriend is ons ontvallen. Zijn nagedachtenis zal bij ons in ere blijven, het mede door hem begonnen werk voor de E. V. B. zullen wij voortzetten in zijn geest.

Eenheidsvakbond. Groep Spoor-, Tram- en Atopersoneel.

Namens het bestuur:
P. G. v. d. PLANK, secr.

Vervolg van pag 1

1. De onderhandelingen met de S. V. Zuid vangen direct aan.
2. Geen rancunemaatregelen.
3. Binnen drie weken moet overeenstemming zijn bereikt, over de ingediende punten. Slaagt dit nie,t dan wordt de arbeid op 26 Juli '45 in de geheele Rotterdamse haven wederom gestopt met alle nevenbedrijven.

Donderdagmiddag 5 Juli om 1 uur vond een grote openluchtvergadering plaats, waar zeker 5000 arbeiders aanwezig waren.

De stakingsleiding deed een beroep op het gezond verstand van de arbeiders en vroag vertrouwen in haar te stellen, vertrouwen in de eigen gekozen leiding. Zij bracht daarbij het advies uit om de staking tijdelijk op te heffen!
Het werd indrukwekkend stil en men kon op de gezichten lezen, dat de stakers liever zouden doorzetten, maar terwille van de argumenten door de leiding naar voren gebracht en met bovengenoemde voorwaarden als basis, verzette zich niemand tegen het advies.
Op deze vergadering sprak ook nog een kameraad van de E. V. C. afd. Transport Amsterdam en bracht de groeten over van de Amsterdamse havenarbeiders, die meeleefden in deze strijd en de toezegging deed, dat wanneer de staking weer zou uitbreken, zeer zeker geen Rotterdamse boten in de Amsterdamse haven gelost zouden worden.
De eensgezind begonnen strijd is eensgezind opgeheven.... maar de arbeiders blijven op hun hoede. En het woord is zoals de heer Koenen secr. van de Landelijke leiding op de vergadernig in Amsterdam zelde, aan de regering.

H.

Wapenschouw in het Concertgebouw

Geen arbeidsschuwen, maar bewuste werkers strijden voor een welvarend Nederland

Vrijdag 6 Juli heeft de Eenheidsvakbeweging in het Concertgebouw te Amsterdam een massale bijeenkomst belegd. Dit was geen vergadering zoals er tientallen in het Concertgebouw of andere grote zalen zijn gehouden. Het was een wapenschouw. Honderden en honderden voor de deur getuigden van de meer dan grote belangstelling, die er voor deze vergadering bestond. Maar dit feit op zichzelf stempelde deze bijeenkomst nog niet tot een grote gebeurtenis. Neen, het was het laaiende enthousiasme dat de bezoekers elke keer vervulde, wanneer de drie sprekers ieder op hun wijze vertelden van de grootse strijd die er gevoerd werd in de Rotterdamse haven en in de mijnstreek.

Onze drie sprekers hebben zonder pathos, men kan wel zeggen zonder stemverheffing, zonder schitterende peroraties, maar kalm, zakelijk en oprecht medegedeeld wat er mede te delen was. Deze vergadering behoefde in geen enkel opzicht „bewerkt" te worden. Iedereen toonde begrip voor de moeilijkheden, iedereen was zich bewust van de taak en iedere mededeling werd met enthousiasme ontvangen. Niet slechts de berichten over de gevoerde strijd, maar ook Koenens verklaring, die later nog eens door Hamers herhaald werd, dat de arbeiders van Nederland bereid waren 50 en 60 uur per week te werken voor de opbouw en het herstel van het Vaderland, wekte geestdrift en gejuich. Zo reageren geen arbeidsschuwen! Zo reageren slechts werkers, die zich van hun taak bewust zijn. Maar — zo voegde Koenen onmiddellijk aan zijn verklaring toe — en dat dienen zowel regeerders en ondernemers in alle bedrijfstakken wel te verstaan en te onthouden — de arbeiders eisen dan ook, dat de vruchten van hun harde arbeid ten goede komen aan het gehele Nederlandse volk en zij weigeren zich uit te sloven wanneer een kleine groep bezitters er in zou kunnen slagen om de grote profijten van het zwoegen der massa te trekken.

Het paraasiteren der bezitters op de arbeid der massa — en dat nog wel onder het mom van volksherstel — zullen de in de Eenheidsvakbeweging georganiseerde arbeiders niet gedogen.

Dit was de boodschap, die de massale bijeenkomst van de Eenheidsvakbeweging aan regering en ondernemers heeft gegeven.

Dat is duidelijke taal. Er is geen woord Frans bij. Dat is ook niet nodig.

In rond Nederlands zeggen wij: Voor het Nederlandse volk willen wij onze uiterste krachten geven, maar wij willen de waarborgen voor een menswaardig bestaan voor ons en de onzen en dat kan alleen als aan de winstmakerij van haven- en industriebaronnen paal en perk wordt gesteld. Wij zijn een Eenheidsvakbeweging, ons orgaan heet „Werkend Nederland" en niet „Stakend Nederland", wij willen voor alles werken, in het belang van het gehele Nederlandse volk en in ons eigen belang, wij willen alle machines op gang brengen, met uitzondering van de slorpende winstmachine der magnatenkliek.

De arbeiders begrijpen ons en gaan ons steeds beter begrijpen. Als de Regering ook begrip zal tonen voor de rechtmatigheid van onze verlangens — en het onderhoud met den minister-president geeft ons aanleiding om te verwachten, dat men daar ook niet aan gebrek aan begrip lijdt — dan zal het wel mogelijk zijn om den heren ondernemers in de haven en de industrie aan het verstand te brengen, dat de schone dagen hunner alleenheerschappij voorgoed voorbij zijn. De heren hebben harde koppen, zij leven voor een groot deel nog in de voltooid verleden tijd, zij zijn met duizend gouden ketenen gebonden aan de oude sociale verhoudingen.

De mannen van de Eenheidsvakbeweging willen werken, maar zij gaan de strijd niet uit de weg.

De strijd zal gevoerd worden en met alle middelen, waarover de arbeiders beschikken.

De strijd zal gewonnen worden met de Eenheidsvakbeweging vooraan!

De wapenschouw in het Concertgebouw heeft de parolen gegeven. Zij worden door tienduizenden in den lande gehoord en opgevolgd.

A. W.

Stemmen en Stemmingen

In deze rubriek „Stemmen en Stemmingen" zijn wij van plan onze lezers aan het woord te laten. De zeer beperkte plaatsruimte waarover wij beschikken laat uiteraard niet toe, dat wij een uitgebreide discussierubriek in ons orgaan openen. Wij hopen dat dit mettertijd anders zal worden en dat wij ook in ons — dan hopelijk wekelijks verschijnend — blad plaats kunnen bieden aan een zo breed mogelijke discussie over allerlei belangrijke vraagstukken, die de arbeiderskiasse beroeren. Want kritiek - vooral zelfkritiek - is het zout der organisatie. Op dit ogenblik kunnen wij onze leden voor de discussie in ons blad slechts bij hoge uitzondering aan het woord laten. Dat zal iedereen wel begrijpen. Het nieuws uit de bedrijven en de propagandistische voorlichting gaan voor. Vooral het bedrijfsnieuws moet in ons blad de eerste plaats innemen. En daarvoor moeten onze werkers in de bedrijven zorgen. Vrienden schrijft over gebeurtenissen, voorvallen en toestanden in uw onmiddellijke bedrijfsomgeving. Kort en zakelijk. Ieder feit moet voor zich zelf spreken. Veel franje van woorden hebben wij niet nodig. De feiten, de feiten, de feiten. Daar gaat het om. Als wij over veel plaatsruimte beschikken zult ge wellicht ook wel eens uw gemoed in lyrische of politieke beschouwingen kunnen uitstorten. Voor inlichtingen op wettelijk, organisatorisch of administratief gebied verwijzen wij naar onze nieuwe rubriek: „Vragen en Vraagstukken". Een korte vraag zal daarin kort beantwoord worden. Hebt ge een „ingezonden stuk" op de lever en kunt ge het op geen andere manier kwijtraken, stuur het ons dan maar, maar maak het zo kort mogelijk en dan nog moet ge niet kwaad zijn, als wij zonder aan de zakelijke inhoud te kort te doen, nog gedeelten schrappen.

Wij openen deze rubriek met een bijdrage van een lid van het Verbond van Nederlandse Artisten.

Het „Militair Gezag" en de kleinkunstenaar

Het „Gezag" heeft zich in enkele gevallen reeds doen gelden. Enkele kleinkunstenaars hebben hun werkzaamheden moeten staken. Op grond waarvan?

1. Omdat zij nog niet in het bezit zijn van een „Werkvergunning"?
2. Omdat zijn nog niet „gezuiverd" zijn?
3. Hebben deze artisten wel eens voor een Nationaal Socialistische instelling zoals „Vreugde en Arbeid" gewerkt? of erger nog, hebben zij wel eens Duitse Wehrmachtstournee's gemaakt?
1. Wanneer denkt het „M. G." over te kunnen gaan met het uitreiken van een Werkvergunning?
2. Wanneer zal er „gezuiverd" worden?
3. Wil men de artisten welke zo'n grote „zonde" op hun geweten hebben uitschakelen?

Het „Waarom" en „Wanneer" daarop zal het M. G. u voorlopig het antwoord wel schuldig blijven.

„WAAROM"

Omdat (hier moet ik helaas het traditionele woord gebruiken) in Nederland alles „streng bureaucratisch" moet gaan en u weet wat „bureaucratisch" zeggen wil.

Waarom „makkelijk" als het „moeilijk" kan; en zolang de heren van het M. G. deze leuze in hun werkrooster niet omstellen, kunt U wachten!

Zijn uw financiën hierop berekend? of uw gezin op deze gedwongen vacantie ingesteld?

Nu we een eigen regering hebben, is onze plicht te eisen, dat deze nieuwe regering de kunst en de kleinkunstenaars nu eens niet in armoede dompelt en wij niet weer gedwongen worden zondige daden te begaan, welke te vergelijken zijn met het werken voor Vreugde en Arbeid enz.

Want niet wij zijn voor deze zonden verantwoordelijk, maar de regering van vóór 1940. Zij is schuld, dat de meeste onzer vakgenoten in armoede leefden. Omdat Kunst en Kleinkunst geen staatszaak waren.

Omdat er voor Nederlandse Kunst en Kleinkunstenaars in Nederland geen plaats was.

Omdat buitenlandse kunstgezelschappen o.a. de Italiaanse Opera, met Nederlands geld gesubsidieerd werden.

Voor alle beroepen bestonden er sociale wetgevingen en voorzieningen, o.a. Ziekte- en Ongevallenwet, uitkeringen bij werkloosheid enz.

En onze sociale voorzieningen?

Juist door gebrek aan steun van de regering verstonden de meesten onzer niet meer de kunst om van de Kunst te leven en waren merendeels gedwongen de verleidelijke aanbiedingen ons gedaan na 1940 door verduitste arbeidsbemiddel(zwende)laars, te aanvaarden. Verleidelijk, omdat de contracten meestal een ruime werkgelegenheid garandeerde en de gage's in overeenstemming waren met de levensstandaard.

En al is geld voor de waarachtige kunstenaar slechts bijzaak, ook wij kunst- en kleinkunstenaars hebben (hoe onbegrijpelijk ook voor de Nederlandse regeerders) het slijk der aarde nodig. Nodig! (hoe simpel het ook moge klinken) voor levensonderhoud!

Mag ik het slotwoord van mijn betoog richten tot de Zuiveringscommissie in ons bedrijf?

En wel: zij wie zonder zonden zijn, werpen de eerste steen.

N. v. H.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE

Wij hebben gemeend dezen inzender aan het woord te moeten laten, niet omdat wij het voor 100 % met zijn betoog eens zijn, maar omdat zijn schrijven wat de inhoud betreft voor een groot gedeelte ook de mening is van andere klein-kunstenaars.

Wij kunnen ons alleen aansluiten bij wat de inzender zegt over de bureaucratie van M. G. en over de verwaarlozing van de kleinkunst en kunst in het algemeen bij de regering van voor 1940.

Wij wijzen scherp af hetgeen de inzender zegt over de zuivering van M. G. inzake de kleinkunst. Elke zuivering, hetzij klein of groot, heeft onze instemming.

En wij achten het feit dat inzender en ook nog vele anderen in de bezettingstijd zijn opgetreden voor Vreugde en Arbeid en voor andere Nazi-instellingen zeer zeker streng te veroordelen.

Dit is een principiële zaak! En wat de kunst en de kleinkunst onder de bezetting te bieden had, was ver beneden peil!

Natuurlijk zouden de kunstenaars, wanneer ze ondergedoken waren, het moeilijk gehad hebben. Maar moeilijk hadden het duizenden en nog eens duizenden: arbeiders, hoofdarbeiders, intellectuelen enz.

Zeer zeker hadden de kunstenaars moeten begrijpen dat zij een opvoedende taak hebben te vervullen en dat zij onder de nazi's die taak niet konden vervullen.

En gelukkig hebben honderden kunstenaars, groten en kleinen dit wel begrepen!

Wanneer de kunstenaars in het algemeen een betere levenspositie willen veroveren, dan dienen zij daarvoor te vechten. En vechten voor een betere levenspositie kunnen zij in de E. V. B. Werft daarom leden onder de kunstenaars. Hun plaats is bij ons in de Eenheidsvakbeweging.

Verantwoordelijk redacteur: C. A. Molleman; Redacteuren: H. J. Bartels; H. Diesbergen; A. C. Koenen; Alex Wins.

Redactie en administr.: Hemonylaan 27, Amsterdam-Zuid. Telefoon 21958-90976

Wij marcheren...

Wij marcheren weer als vroeger,
Maar gelijker... meer bewust,
Door ontberingen van jaren
Meest in plunje uitgerust.
't Haveloze werkersleger,
Barrevoets vaak en toch blij,
't Nazi-monster is verslagen...
Wij marcheren... we zijn vrij!

Wij marcheren, met als wapen
d'Onverbiddelijke geest,
Nooit meer ons te zullen schikken
In wat jaren is geweest.
Ons, soldaten van de vrede,
Is het vechten niet geleerd...
Wee hem echter die ons aanvalt
Of ons mensenrecht negeert!

Wij marcheren weer als vroeger,
Maar correcter... meer paraat
En als eensgezinder massa
Ook niet talmend met de daad
... ...
Overal, bij duizendtallen
Sluiten ze zich bij ons aan.
Arbeiders, op weg naar welvaart
Schaart U achter d'Eenheidsvaan!

JAN MEERBEEK

Boekbespreking

K. R. van Staal: Terug uit de hel van Buchenwald.
Uitgave „Nieuwe Wieken"
Mei 1945 Prijs 60 ct.

Er behoort enige zelfoverwinning toe om deze brochure tot het einde te lezen. Telkens gevoelt men de neiging om het geschrift vol walging en afgrijzen weg te leggen. Alle zogenaamde „gruwelsprookjes" van vroeger zijn liefelijke vertelsels vergeleken bij dit verhaal der werkelijkheid. Deze ruwe realiteit overtreft iedere fantasie. Men moet het in Karel van Staal prijzen, dat hij deze brochure heeft willen schrijven. Meer nog dan voor den lezer moet het voor den schrijver een kwelling zijn geweest om alle marteilingen en bestaltetten in de geest nog eens te moeten doormaken. Dit geschrift verdient niet slechts gelezen te worden, maar moet ook bewaard blijven. Het nagesacht moet weten welk een titanenstrijd voor de beschaving tegen het nazi-barbarisme gevoerd moest worden. Ongetwijfeld zullen er nog tientallen — zo niet honderdtallen — boeken over dit onderwerp verschijnen. Zij zullen misschien breedvoeriger gedocumenteerd zijn dan deze brochure; zij zullen de politieke en psychologische ondergronden wellicht meer en duidelijker bloot leggen, dan Van Staal het deed en zij zullen meer materiaal leveren voor de studie van het verschijnsel op zich zelf, maar het triste verhaal dat Van Staal in zijn: „Terug uit de hel van Buchenwald", ons geeft, heet van de naald, direct na de bevrijding zal als „document humain" zijn waarde behouden.

Het klinkt paradoxaal als wij deze bespreking eindigen met te zeggen: „Wij wensen dit geschrift in aller handen!" En toch moeten we deze wens uitspreken, omdat het nazi-dom in zijn volle naaktheid gekend moet zijn.

A. W.

Op
Dinsdagavond
17 Juli
vergaderen de trammannen
in gebouw Frascati
Houdt die avond vrij!!

AFDELINGS- EN BEDRIJFSNIEUWS

Amsterdam

Ato en van Gend en Loos in de E.V.B.

Een groot aantal chauffeurs, bestellers, pakhuisknechten enz. is reeds tot de E. V. B. toegetreden. Binnenkort zal er voor dez emenschen een speciale vergadering worden uitgeschreven. Laten onze menschen nu al reeds uitkijken, wie het beste voor de groepsvertegenwoordiging in aanmerking komen. Een kleine honderd zijn reeds n de E. V. B. georganiseerd. Onder hen bevinden zich zeer zeker reeds die kameraden, die ons behulpzaam kunnen zijn, bij het bespreken der grieven en op welke wijze, die het beste opgelost dienen te worden. Men late dit belangrijke werk niet alleen aan de bestuurders over. Zij zijn vaak te overbelast met allerlei werk en dienen een staf van bekwame mensen om zich heen te hebben, die hen van voorlichting kunnen dienen bij alles wat over de personeelszaken besproken dient te worden.

De afdeling van de vakgroep Spoor-, Tram- en Atopersoneel heeft thans reeds ver over de 800 leden. Als onze leden de eenheid verder propageren onder de afwachters, dan schrijven wij binnenkort ons 1000ste lid in. Wacht hier niet mee! Wij moeten de beschikking krijgen over een staf van medewerkers. Alleen door uwe activiteit kan eenheid verkregen worden. Zorgt ervoor dat onze krant ook onder niet-leden verkocht wordt. Overal is grote belangstelling voor ons werk. Men wil ingelicht worden over de stand van zaken. Welnu werkt met onze krant onder deze belangstellenden. Bij de secretaris kan je altijd een aantal bekomen voor propaganda doeleinden. Maakt propaganda en werft nieuwe leden.

VAKGROEP HOTEL- CAFE-, RESTAURANT- EN LUNCHROOMPERSONEEL OPGERICHT

Een uitstekende vergadering in het Leidsepleintheater

Na enige tijd van voorbereiding is ook in bovengenoemd bedrijf een vakgroep van de E.V.C. opgericht!

Dinsdagnacht 3 Juli hield deze vakgroep zijn eerste openbare vergadering. Onder groot enthousiasme deelde de voorzitter, de heer K. de Vries, mede, dat onze vakgroep reeds de duizend leden benaderde. Voorwaar een prachtig resultaat, bereikt een paar weken na onze oprichting.

Het is aan de orde van de dag, dat het gehele personeel van verschillende bedrijven als een blok toetreedt tot de E.V.B.

Op deze vergadering traden 71 vakgenoten toe. Tevens kwam uit de vergadering het voorstel naar voren een collecte te houden als steun voor het strijdfonds. Het resultaat van deze collecte was f 205. Vakgenoten, een prachtig besluit van deze alleszins geslaagde vergadering.

Wij zijn op de goede weg; doch wij zijn niet eerder tevreden voor een ieder, werkzaam in ons bedrijf, zowel de kok als de kellner, de werskter, linnenjuffrouw en huisjuffrouw, de portier en de chef de reception van alle zaken, van welke klasse ook, zijn toegetreden tot het Eenheidsvakverbond in ons bedrijf. Voorwaarts vakgenoten, voor onze gezinnen, dus voor de E.V.B.

HET BESTUUR

Alkmaar

VERGADERING E.V.B., ST. PANCRAS

Zaterdag 30 Juni werd ook in St. Pancras de eerste openbare vergadering van de E.V.B. gehouden in Café Bouwstra. De vooriztter van de contactcommissie, de heer H. de Jong, opende deze vergadering en deelde mede, dat de spreker, de heer J. v. Wijngaarden, verhinderd was en dat in zijn plaats de heren J. Kater uit Zaandam en J. de Louw uit Wormerveer het woord zouden voeren. De eerste spreker de heer J. Kater gaf, na een korte beschouwing van het tijdperk van vóór de oorlog, een uiteenzetting van de doelstellingen en organisatievorm van de E.V.B. De tweede spreker, de heer J. de Louw, belichtte de E.V.B. van een meer principiële zijde. Hij eindigde met te zeggen, dat wij in de oorlog een absolute eenheid vormden, maar dat ook nú eenheid een eerste vereiste is. Na de pauze werden op duidelijke wijze enige vragen door de sprekers beantwoord. De heer Koomen, voorzitter van het D.B. afd. Alkmaar, belichtte ook nog even de structuur en de perspectieven der E.V.B., waarna de voorzitter, met een opwekking om lid van de E.V.B. te worden, de vergadering sloot.

VERGADERING BOUWVAK E.V.B.

Op deze vergadering werd officieel de groep Bouwvak der E.V.B. opgericht. Als bestuursleden werden gekozen: Leurs, voorzitter, Klevit, secr., en Split, penningmeester, verder de heren Groen, Metseiaar, Kremer, Homma en Kes. Als afgevaardigde, die in het D.B. zal zitting nemen, werd de heer Leurs gekozen. De voorzitter van het voorlopig D.B., Koomen, hield een gloedvol betoog, waarin hij nogmaals de organisatie en doelstellingen van de E.V.B. uiteenzette. De voorzitter, de heer Leurs, leidde de vergadering op de bekende gemoedelijke wijze. Ook deze vergadering kenmerkte zich door de eenheidsgedachte betreffende de vakbeweging. Het ledenaantal van de groep Bouwvak van de afd. Alkmaar is inmiddels de 200 gepasseerd en nog dagelijks geven zich nieuwe leden op.

De E.V.B. afd. Alkmaar hield Donderdag 21 Juni jl. haar eerste ledenvergadering in café Neutraal. Na een korte inleiding over het ontstaan van de E.V.B. behandelde de voorzitter de beginselverklaring en het voorlopige organisatieplan.

Het bestuur is als volgt samengesteld: F. Koomen, voorzitter, C. Blom, 1e secretaris, H. Snaterse, 2e secretaris, K. Laan, penningmeester, A. W. Gerritsen, commissaris.

Er werden enige vragen gesteld, die naar genoegen beantwoord werden. De leden werden opgewekt, allen werkers voor de E.V.B. te worden.

F. K.

Den Haag

In Den Haag is na een inleiding door een onzer kameraden een afd. opgericht. Secretaris is Chr. Sekeris, Damasstraat 47. Wij hopen spoedig van deze nieuwe afdeling meer te kunnen berichten.

Nijmegen

Vanuit Nijmegen kregen wij bericht dat daar aan alle chefs verboden is besprekingen te voeren met de vertegenwoordigers der E. V. B. Zij worden beschouwd als niet door de directie erkende vakbond. Zo spoedig mogelijk zullen wij deze kwestie onder de ogen zien. Op reeds eerder door ons verzonden brieven bleef de Directie tot op heden het antwoord schuldig. Blijkbaar wil men dezelfde methode's toepassen als voorheen tegen het lidmaatschap der N. V. door de voormalige Directie der H. S. M. Wij zullen niet om erkenning smeken. Door onze activiteit zullen wij bewijzen, dat wij bestaan. Wij zullen net zolang agitatie voeren met alle ons ten dienste staande middelen totdat deze heren tot een ander inzicht zullen zijn gekomen. Het gaat er hier niet om of men gedurende lange tijd venoeglijk met enige heren heeft samengewerkt om over de dienstvoorwaarden van het personeel te beslissen, het gaat er nu enkel maar om aan wie het personeel zijn lotsverdediging wil toevertrouwen. De directie der N. S. heeft daar niets maar dan ook niets in te zeggen. Wij, het personeel der N. S. zullen zelf uitmaken aan wie men zijn vertrouwen kan geven om onze belangen te behartigen. De directie der N. S. heeft daar niets mee te maken. Zij kan ons aanvaarden of niet. Zo zij niet met onze mensen wil onderhandelen, dan is dat haar zaak. Dan zullen wij echter uitmaken op welke wijze wij deze zienswijze aan het Nederlandse publiek bekend zullen maken. Aan allen in het land verzoeken wij ten spoedigste bericht te zenden aan het secretariaat et Amsterdam over de toestanden en de staat van zaken buiten Amsterdam.

Wij verschijnen voortaan wekelijks!

Niet geplaatste copy in het volgende nummer.

De zuivering bij de Ned. Spoorwegen

Protest tegen de samenstelling van de commissie

Wij zijn nu weer meer als twee maanden bevrijd en van enige zuivering bij de Spoorwegen is nog niets te bemerken: Nadat eerst de leden van het N.A.F. geschorst waren, zijn deze op een heel enkele na, weer allen in het bedrijf terug gekomen, in afwachting van de beslissing die het Zuiveringscomité over hen zal nemen. Intussen is ons van welingelichte zijde bekend gemaakt dat het Zuiveringscomité voor N. Holland voor de N. S. door de Directei is vastgesteld. Het bestaat uit enkele hogere ambtenaren met een beambte, alles onder leiding van den hoofdingenieur der Tractie, den heer Heijligers. Wij zouden een zuiveringscomité met grote voldoening en vertrouwen tegemoet moeten treden; daar kan echter in de huidige samenstelling geen sprake van zijn, omdat de directie gemeend heeft, als personeelsvertegenwoordiger van het georganiseerde personeel, den heer P. Brouwer te benoemen. Wie is deze heer Brouwer? Hij was de verbindingsman tusschen het personeel N. S. en de personeelraad gedurende de bezetting, hij was de hoofdbestuurder der N. V. die toen de nazi's de bezittingen der vakbonden confiskeerden rustig op zijn plaats bleef zitten. Hij is de man, die zijn volledige medewerking gaf aan de genazificeerde vakbond, bij het voorbereidende werk om tot het N.A.F. te geraken. Toen de nazi's met hun legerhorden geheel Europa onder den voet hadden gelopen, waren tal van mensen ervan overtuigd, dat Duitsland de oorlog zou winnen. Zij bepaalden hun houding naar deze zienswijze en lieten zich inschakelen bij het werk, dat de moffen noodzakelijk achtten voor het behouden van de bedrijfsvrede, die hun van groot nut was, voor het behartigen van hun oorlogsindustrieën. De vakbondsbestuurder Brouwer behoorde ook tot deze personen. Zodra in 1942 de kentering kwam, toen de overwinning der moffen in het gevaar kwam, door de opdringende legers der geallieerden in Afrika en in Rusland, toen begon men te bemerken, dat men op het verkeerde paard had gezet en men nam de naamsverandering van het N.A.F. aan, om te retireren. Men kon bij de schorsing van de N.A.F.-leden het resultaat van deze halfslachtige houding beoordelen. Honderden hebben de gevolgen van het N.A.F-lidmaatschap gevoeld als een ernstige bedreiging om hen brodeloos te maken. Wij verdedigen hun daad niet, maar als de moderne vakbeweging een meer doelbewuste houding had aangenomen, dan was hen dit leed bespaard.

In Sept. 1941 gaf men de volgende conclusie bij de beschouwing over 1½ jaar vakvereenigingsarbeid bij de N.S.:

EEN IEDER DIE VERANTWOORDELIJK HANDELEN ALS ZIJN PLICHT ACHT, MOET OP DE EENMAAL INGESLAGEN WEG DOORGAAN. HET IS MOGELIJK, DUS NOODZAKELIJK.

Hieraan kan men zien, dat er toen nog geen enkele aanleiding voor deze heren bestond, om hun gedrag te veranderen.

Het is dan ook geen wonder, dat eenvoudige niet-politiek geschoolde menschen hierin zijn gevlogen. Wanneer zij alleen het gelag zouden moeten betalen, dan zou ons rechtvaardigheidsgevoel zeker in opstand komen als wij de daarvoor mede verantwoordelijke leiders nu niet alleen vrijuit zien gaan, maar zelfs benoemd zien worden voor de zuivering van het bedrijf.

De staking

Er zijn echter nog meer onder het personeel levende grieven tegen den heer Brouwer. Bij de N. S. hebben wij zoiets van een staking meegemaakt. Daarbij moest hij ook ingeschakeld worden, bij de voor de stakers noodzakelijke werkzaamheden. Natuurlijk kunnen er bij dit werk fouten gemaakt zijn en dat is niet belangrijk, ook al was het dan voor de betrokkene zeer onaangenaam. Het had er echter zeer dikwijls den schijn van, dat bepaalde berichten opzettelijk terzijde werden gelegd, waardoor stakende makkers maandenlang op hun geld hebben moeten wachten en hierdoor is de naam van den heer Brouwer onverbrekelijk verbonden met de grote ontevredenheid, die er heerst onder het spoorwegpersoneel tegen zijn gevoerd beleid. Dat de directie juist hem de aangewezen persoon vindt om het bedrijf der N. S. te zuiveren, geeft reden om te veronderstellen, dat zij het met de zuivering niet al te nauw zal nemen. Het zal grote verontwaardiging onder het personeel verwekken, verontwaardiging die zich uiten zal tegen het gehele comité als zodanig, omdat men het zo nodige vertrouwen reeds geweld heeft aangedaan door de benoeming van een persoon, die zich beter op den achtergrond had kunnen houden.

Het zuiveren van het spoorwegpersoneel is niet alleen een zaak der spoorwegen. Zij is een nationale zaak. Het Nederlandse publiek heeft er voor te waken dat alle gemaakte fouten ter beoordeling komen.

Dus ook of het goed was en een zuiver Nederlands belang om krijgsgevangenen, joden en de bloem der Nederlandse jongeren naar het Derde Rijk te helpen transporteren, met een voortvarenheid en correctheid een beter zaak waardig. De Nederlandse Spoorwegen zijn gedurende een groot deel van de oorlog een instrument geweest voor de mof, dat hij zich niet beter kon wensen. Alle verkeer voor de mof werd georganiseerd en uitgevoerd met grote correctheid. Zij, die zich daar niet aan stoorden, werden dikwijls opgejaagd en zelfs bedreigd met de Wehrmacht en de Grüne. De uitspraak of dit alles gerechtvaardigd of niet is, moet niet gelegd worden in de handen van schuldigen. Alleen zij die zelf van onbesproken gedrag zijn geweest kunnen deel uitmaken van een zuiveringscommissie. Zodra dat niet meer het geval is, dan wordt de zuivering een bespotting van het recht, dat men er terecht van verwacht.

Wij wekken dan ook het personeel van Noord-Holland op, met klem te protesteren tegen deze benoeming en deze samenstelling van de zuiveringscommissie der Nederlandse Spoorwegen.

v. d. Pl.

Aanmeldingsformulier

voor het lidmaatschap der

Eenheidsvakcentrale

Ondergetekende verklaart hierbij als lid te willen toetreden tot de *Eenheidsvakcentrale.*

Naam _____ Bedrijfstak _____

Adres _____ Loon _____

Geb.-datum _____ Man/vrouw geh./ongeh.

Beroep _____

Bedrijf _____ _____

Handtekening